

İzmir YMMO Dergisi

Yıl/Year: 2019 Cilt/Volume:1 Sayı/No:1 Dönem/Period: Eylül/September 2019
Geliş Tarihi/Recieved: 21.08.2019 Kabul Tarihi/Accepted:16/09/2019 Sayfa: 38-46

Bankalarda Doğrudan Borçlandırma Sistemi İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi

Mustafa SÜNER¹

Özet

Firmalar bankaların sunduğu nakit yönetim sistemlerini kullanmaktadır. Özellikle geniş bayi ağına sahip firmalarda alacak yönetimi için kolaylık sağlayan Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS) ana bayiler tarafından tercih edilmekte, böylelikle alt bayilerden olan alacaklarını gününde ve sıfır risk oluşturacak ve alt bayilerin limitleri dahilinde garanti altına almaktadırlar. Firmalar arasındaki bu ödeme sistemi ana bayi ile sözleşme, alt bayilere ise gerekmesi halinde kredi limiti tahsis edilerek hayata geçirilmekte ve hem bankalar, hem de firmalar için yararlı olmaktadır. Bu çalışmada, DBS sistemi ürün tanıtılmış ve söz konusu ürünün muhasebeleştirilmesine yönelik öneri getirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler— Bankacılık, Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS), Muhasebe

JEL Sınıflama Kodları: M40, M41

Accounting Of Direct Debiting System Transactions In Banks

Abstract

For their needs in cash management, corporations resort to banks. Especially corporations with wider retailer network find convenience in Direct Debit System(DDS); which has been adopted by main branches of a company so that they guarantee their accounts receivables acquisitions in a timely manner and with zero risk, constrained to the limits of the subsidiaries. This payment system between firms has been brought to existence by contracting the main branch and by placing credit limits to the subsidiaries where necessary, founding a mutually beneficial ecosystem for both firms and banks. This study defines Direct Debit System and aims to propose an accounting method for its recognition.

Keywords— Banking, Direct Debit System, Accounting

JEL Classification Codes: M40, M41

¹ Marmara Üniversitesi Bankacılık Doktora Öğrencisi, Bankacılık Sigortacılık Enstitüsü, Bankacılık, Türkiye, mustafa35suner@gmail.com ORCID:0000-0003-3363-6147

1. GİRİŞ

Günümüzde bankaların ürün ve hizmetleri her geçen gün çeşitlenmektedir. Firmalara nakit yönetimi için sunulan DBS ürünü de bu anlamda bankalar için önem arz etmektedir. Bankalar arasındaki aktif büyüklüğünü artırma ve kaynak toplama rekabeti için söz konusu ürün özellikle önemli olmaktadır. İşleyişinde geniş bayi ağına sahip bir firma ile anlaşma yaparak, söz konusu firmanın alt bayilerine kredi limiti tahsis eden banka bu anlamda gayrinakdi kredi, kredili mevduat ürünü kullanılması halinde nakdi kredi, ana bayinin hesabındaki bakiyelerin bankada değerlendirilmesi durumunda mevduat olarak kar edebilecektir. Diğer yandan özellikle alt bayiler ana bayi ödemelerinde herhangi bir havale ücreti ödemedi, anlaşmanın türüne göre komisyon dahi ödemedi fatura ödemelerini gerçekleştirebilecektir. Ana bayi ise alt bayisine tanımlanan kredi limiti sayesinde alacağını bir anlamda limit oranında %100 garanti altına almış olacaktır.

Bu çalışmanın amacı DBS sisteminin tanımı ve muhasebeleştirilmesine ilişkin öneri getirilmesi olup çalışma 5 bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün akabinde, ikinci bölümde literatürdeki konu ile ilgili çalışmalar ele alınacaktır. Üçüncü bölümde doğrudan borçlandırma sistemi ile ilgili genel bilgiler verilecektir. Dördüncü bölümde doğrudan borçlandırma sistemi işlemleri muhasebesine ilişkin örnekler paylaşılacak olup son bölümde ise değerlendirme yapılacaktır.

2.DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA SİSTEMİNE İLİŞKİN LİTERATÜR TARAMASI

Literatürde yer alan (Güğerçin, 2017: 21-32) çalışmasında doğrudan borçlandırma sistemini (DBS) tanımı, avantajları ve riskler ortaya konmuştur. Çalışmada, DBS'nin dış kaymak kullanım aracı olarak ele alınabileceği ortaya konulmuş, ayrıca sistemin kullanımına ilişkin beklentilere ve önerilere yer verilmiştir. (Erdoğan, 2004: 80-92) çalışmasında DBS işleyişi, kullanım alanları, nakit dışı ödemelerde doğrudan borçlandırmanın payına ilişkin sayısal verilere yer verilmiştir. Avrupa Merkez Bankası DBS'de dahil olmak üzere elektronik ödemelerdeki yeni ödeme araçlarına ilişkin sayısal verileri değerlendirerek kendisine verilen gözetleme ve aracılık rolünü kullanarak sonuçları kamuya aktarmaktadır. Elektronik ödemelerde geline aşamada, AMB'nin gözetleme rolü, aracılık rolünün önüne geçmiştir. (Gökçül, 2014: 56) tez çalışmasında DBS e-ticaret ödeme aracı olarak değerlendirilerek tanım ve işleyişi ele alınmıştır. (Aktaş, 2008: 50) tez çalışmasında DBS tanım ve işleyişine yer vererek, DBS'yi e-ticarette klasik ödeme aracı olarak ele almış, çalışmasında geleneksel ticaret işlemleri ile e-ticaret işlemleri arasında muhasebe anlamında büyük bir fark bulunmadığı sonucuna varmıştır. (Denk, 2017: 31) ve (Doğan, 2017: 17) tez çalışmalarında DBS'yi ödeme ve nakit yönetim sistemi olarak değerlendirerek tanım, işleyiş ve avantajlarını ele almışlardır. (Kireçtepe, 2010: 36-84) tez çalışmasında DBS'yi kullanan şirket tahsilat yöntemi ile ilgili mali verilerden yola çıkarak alacak devir hızı ve tahsil süresine olan etkisini incelemiştir. Çalışmada, DBS'nin alacak tahsil süresinin düşürülmesinde etkili olduğu ve nakit yönetimindeki etkinliğini kanıtlar nitelikte olduğu, bununla

birlikte çalışma daha uzun bir zaman aralığında daha fazla şirketin incelemeye dahil edilmesiyle genişletilebileceği sonucuna varılmıştır.

Literatürde doğrudan borçlandırma sistemi ile ilgili birçok çalışma bulunmasına rağmen bankalarda doğrudan borçlandırma işlemlerinin muhasebesi ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

3. DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA SİSTEMİ TANIMI VE İŞLEYİŞİ

Doğrudan Borçlandırma Sistemi ana firma, bayi ve banka olmak üzere 3 taraflı bir ilişki olup işleyiş;

-Ana firma ile sözleşme imzalanması ve bayilerden yetki belgesinin alınarak kredi limitinin tahsis edilmesi,

-Fatura bilgilerinin banka sistemine aktarılması, fatura tutarının vade tarihinde ana firmaya ödenmesi amacıyla bayinin DBS kredi limitine bloke konulması,

-Vade tarihinde bayi tahsilatlarının Banka tarafından ana firma hesabına otomatik olarak aktarılması (Bayi hesabında faturanın ödenmesi için bakiye olmaması halinde DBS kredi limiti nakde çevrilerek bayiye otomatik olarak kredi kullandırımı yapılması)

aşamalarından oluşmaktadır. (Çelik, 2018)

2019 yılı Eylül ayında aktif büyüklüğüne göre ilk 3 bankanın sitesinde ise doğrudan borçlandırma sistemi;

- Geniş bayi/müşteri ağı bulunan firmaların bayi/müşterilerine yapacakları mal ve hizmet satışlarına yönelik TL/döviz cinsi fatura tahsilatlarının otomatik olarak gerçekleştirilmesini sağlayan bir nakit yönetim hizmetidir. Kredili DBS’de banka tarafından bayilere sağlanan kredi imkanı ile firmanın alacak tahsilat riski sıfırlanmakta, bayi de kısa vadeli finansman ihtiyacını gidermektedir. (ziraatbank.com.tr, 2019)
- Bayilik esasına göre çalışan, bayilerine yüksek tutarlarda vadeli mal ve hizmet satışı yapan müşterilerimizin bu satışlarından doğan alacaklarının tahsilatına bankamızca bayiler lehine tahsis edilen kredi limitleri ile aracılık edilmesini sağlayan hizmetimizdir. Ana bayi bu sayede, alacağın tahsil edilememe riskini bayi kredi limitleri çerçevesinde ortadan kaldırarak alacağın gününde tahsilatını sağlar ve nakit akışının önceden bilinmesi sayesinde nakit yönetimini kolaylaştırır. Gerek ana, gerekse bayi firma Ticari İnteraktif Bankacılık Hizmeti ile faturaların anlık takibini sağladığı gibi birbirlerine verecekleri teminatlara ilişkin masraflardan kurtulabilirler. Bayi firma kredi müşterisi olarak, kısa süreli mali sıkışıklıklarda uygun koşullarda kredi imkanına sahip olur. Ayrıca masrafsız/komisyonuz ödeme yapmak imkanına sahip olur. (isbank.com.tr, 2019)

- Yaygın bayi ve satış teşkilatına sahip firmaların, mal ve hizmet satışı gerçekleştirdikleri bayi ve distribütörlerden olan alacaklarının, bayi lehine tahsis edilen kredi limiti kadar garanti kapsamına alınması ve otomatik olarak bayi hesaplarından ana firma hesabına transfer edilmesini sağlayan otomatik tahsilat sistemidir. Sistemin işleyişi şu şekilde olmaktadır. Sisteme Giriş; Ana Firma ile DBS Sözleşmesi imzalanması akabinde Bayilerden yetki belgesi alınması ve gerekli kredi limiti tahsis edilmesi ile gerçekleşmektedir. Fatura bilgileri Akbank Direkt Kurumsal İnternet, sftp veya webservis aracılığıyla banka sistemine aktarılır. Fatura tutarları vadesinde ana firmaya ödenmek üzere bayi DBS kredi limitleri bloke edilerek garantilenir. Vade günü geldiğinde bayi tahsilatları Banka tarafından otomatik olarak gerçekleştirilir. Bayi hesabında faturayı ödemek için yeterli bakiye yoksa eksik kalan tutar için daha önce bloke edilen limit nakte çevrilerek bayiye otomatik kredi kullanılır. Krediden ödenen her faturanın geri ödeme süresi 90 gündür. DBS hizmeti karşılığında fiyatlama şu şekilde olmaktadır. Bayilere verilen kredi limiti üzerinden komisyon tahsil edilmektedir. Proje bazlı ana firma ile yapılan anlaşmaya göre farklılaşacak şekilde komisyonun ana firma tarafından, bayi tarafından ya da hem ana firma hem de bayi tarafından paylaşımlı ödenmesi seçenekleri mevcuttur. Komisyon periyotları yapılan anlaşmaya göre aylık, 3 aylık veya yıllık dönemlerde tahsil edilebilmektedir. DBS Kredisi faiz oranı müşteri bazında farklılaşabilmektedir. (akbank.com.tr, 2019)

Olarak özetlenebilmektedir.

Doğrudan borçlandırma sistemini oluşturan taraflar açısından avantajları sıralamak mümkündür.

Ana firma açısından; tahsilatın kolay gerçekleşmesi ve garanti edilmesi, bayilerden istenen çek veya teminat mektubu kullanımının azaltılarak operasyonel yükün azaltılması, tahsilat vadelerinin öncesinde bilinerek nakit akışının öngörülebilmesi, düşük faiz oranı ile kolay finansman sağlanması ve zamandan tasarruf sağlanması şeklinde avantajları bulunmakta; bayi açısından da transfer (EFT/Havale) masrafından tasarruf, DBS kredi limitinden kullanılan bakiyenin aynı gün tasfiyesi halinde maliyetsiz finansman imkanı, DBS limiti dahilinde ödemelerin zamanında yapılabilme imkanı şeklinde avantajları bulunmaktadır. (Çelik, 2018)

Banka açısından DBS sistemi değerlendirildiğinde; gerek ana firma gerekse bayilerin nakit akışlarının Bankadan geçmesi dolayısıyla Banka mevduat artışına katkı sağlanması, bayilere kredi limiti tahsis edilmesi dolayısıyla Banka kredi büyümesine katkı sağlanması, transfer işlemlerinin otomatik sağlanması sebebiyle operasyonel açıdan kolaylık sağlanması şeklinde avantajları bulunmaktadır.

4. DOĞRUDAN BORÇLANDIRMA SİSTEMİ İŞLEMLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Bankalar işlemlerin muhasebeleştirilmesinde BDDK tarafından yayınlanan Tek Düzen Hesap Planını (THP) kullanmak zorundadırlar (resmigazete.gov.tr, 2019). Bu zorunluluk nedeniyle doğrudan borçlandırma sistemi işlemlerinde BDDK tarafından belirlenmiş THP’de yer alan hesapların kullanılması gerekmektedir. DBS işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılan hesapların kısa açıklamaları aşağıda yer almaktadır (resmigazete.gov.tr, 2019):

116-Kısa Vadeli Açık Diğer Krediler-TP: Müşteri tarafından mevduat bakiyesinden fazla yapılan çekilişler bir kredi işlemi olarak kabul edilir ve ilgili kredi hesaplarının “Kredili Mevduat Hesabı” yardımcı hesaplarında izlenir.

220-Kredi Faiz Ve Gelir Tahakkuk Ve Reeskontları: Dönem sonları itibarıyla tahakkuk dönemi gelmemiş tüm krediler için, o dönemi ilgilendiren faizlerin reeskontları yapılır ve bu hesaba borç, ilgili gelir hesaplarına alacak verilir.

290-Şubeler Cari Hesabı-TP: Şubelerin genel müdürlükleriyle veya birbirleriyle yaptıkları Türk parası işlemlerin kaydına özgü çift nitelikli bir hesaptır. Hesabı ilk çalıştıran şubenin göndereceği dekonta istinaden karşı şubece yapılacak mahsup işlemi ile şubeler cari hesabının karşılıklı olarak kapatılması sağlanır. Şubeler cari hesabını çalıştıran her şube, belli dönemlerde tam mutabakat sağlamak zorundadır.

3-Mevduat: Türk parası mevduat, “Tasarruf Mevduatı”, “Resmi Kuruluşlar Mevduatı”, “Ticari Kuruluşlar Mevduatı”, “Bankalar Mevduatı”, “Diğer Kuruluşlar Mevduatı” hesaplarında, yabancı para mevduat ise “Bankalar Mevduatı -Y.P.” ve “Döviz Tevdiat” hesaplarında izlenir.

380-Ödenecek Vergi, Resim, Harç ve Primler-TP: Bankanın kendi tüzel kişiliği, personeli ve ilişkide bulunduğu üçüncü kişilere ait işlemler nedeniyle vergi sorumlusu veya vergi yükümlüsü olması halinde ödeyeceği vergi, resim, harç ve primlerin kaydolunduğu hesaptır.

39022 Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna Devr. Kesinti: Faiz tahakkuk ettiğinde ödenmesi gereken KKDF bedelinin kaydedildiği hesaptır.

51424-Kredili Mevduat: Kredili mevduat hesabına tahakkuk eden kredi faizi bu hesaba kaydedilir.

760-Bankacılık Hizmet Gelirleri-TP: Herhangi bir kredi işlemine bağlı olmayıp, başlı başına bankanın yaptığı hizmetler karşılığında alınan Türk parası ücret ve komisyonların kaydına özgü bir hesaptır.

960-Diğer Garanti ve Kefaletlerimizden Alacaklar-TP: Bankanın bir garanti veya kefalet akdine taraf olduğu işlemler bu hesaba alacak kaydedilir.

962-Diğer Garanti ve Kefaletlerimizden Borçlar-TP: Bankanın aktifindeki bir değer in üçüncü kişilere satışında, bu kişilerin bu muameleden doğabilecek risklerinin banka tarafından karşılanmasına olanak sağlayan işlemler 96201 Riski Bankaya Rücu Edebilen Bankamız Aktif Değerleri İle İlgili Satış İşlemlerinden yardımcı hesabında izlenir. Bunlar dışında kalan, ancak bankanın bir garanti veya kefalet akdine taraf olduğu işlemler 96299 Diğer yardımcı hesabının 962990 Garantilerimizden veya 962991 Kefaletlerimizden alt hesaplarında izlenir. DBS kapsamında ödeme garantisi verilen ileri tarihli faturalar için de bu hesap kullanılmaktadır. Fatura vadesine kadar bu hesapta izlenir, ödenmesi halinde kapatılır. Banka DBS işlemlerine ilişkin muhasebe uygulamalarına aşağıda yer verilmiştir.

- a) ABC AŞ firması ana bayi olup D bankası İzmir Şubesi ile 02.01.2019 tarihinde DBS sözleşmesi imzalamıştır. ABC AŞ firmasının 10 adet alt bayisi bulunmaktadır. Alt bayi olan EFG Ltd. Şti.den yetki belgesi alınarak firmaya D Bankasının Tire Şubesinde 100.000.-TL tutarında DBS kredi limiti tanımlanmıştır. EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli 100.000.-TL tutarlı fatura girişi 16.01.2019 tarihinde yapılmıştır. 16.08.2019 tarihi geldiğinde EFG Ltd. Şti. vadesiz mevduat hesabında 120.000.-TL bakiye bulunmakta olup söz konusu bakiye ile fatura ödemesi gerçekleştirilmiştir.

-----16/01/2019-----	
962 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Borçlar-T.P.	100.000,00
96201 Doğrudan Borçlandırma Sistemi	
960 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Alacaklar – T.P.	100.000,00
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın sisteme girişinin yapılması	

-----16/08/2019-----	
3 Ticari Mevduatlar-T.P.	100.000,00
Abc Aş İzmir Şubesi Hesabı	
290 Şubeler Cari Hesabı-T.P.-İzmir Şube	100.000,00
290 Şubeler Cari Hesabı-T.P.-Tire Şube	100.000,00
3 Ticari Mevduatlar-T.P.	100.000,00
EFG Ltd. Şti. Tire Şubesi Hesabı	
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın ödenmesi	

-----16/08/2019-----	
960 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Alacaklar-T.P	100.000,00
962 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Borçlar-T.P.	100.000,00
96201 Doğrudan Borçlandırma Sistemi	
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın ödenmesi	

- b) EFG Ltd. Şti. firması başka bir yerden olan alacağını tahsil edememesi sebebiyle 16.08.2019 vadeli faturasını ödemesi için D Bankası hesabında bakiye bulunmamaktadır.

-----16/01/2019-----	
962 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Borçlar-T.P.	100.000,00
96201 Doğrudan Borçlandırma Sistemi	
960 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Alacaklar – T.P.	100.000,00
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın sisteme girişinin yapılması	

M. SÜNER

-----16/08/2019-----

116 Kısa Vadeli Açık Diğer Krediler-T.P.	100.000,00	
11601 Kredili Mevduat Hesabı		
3 Ticari Mevduatlar-T.P.	100.000,00	
EFG Ltd. Şti. Tire Şubesi Hesabı		
EFG Ltd. Şti.nin kredili mevduat hesabından 100.000.-TL kullanması		

-----16/08/2019-----

3 Ticari Mevduatlar-T.P.	100.000,00	
EFG Ltd. Şti. İzmir Şubesi Hesabı		
290 Şubeler Cari Hesabı-T.P.-İzmir Şube	100.000,00	
290 Şubeler Cari Hesabı-T.P.-Tire Şube	100.000,00	
3 Ticari Mevduatlar-T.P.	100.000,00	
EFG Ltd. Şti. Tire Şubesi Hesabı		
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın ödenmesi		

EFG Ltd. Şti.nin fatura bedelini hesabındaki bakiyeden yahu kredili mevduat hesabından fark etmeksizin ödeme yapması halinde ilgili nazım kaydı ters kayıtla kapatılmaktadır.

-----16/08/2019-----

960 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Alacaklar-T.P	100.000,00	
962 Diğer Garanti Ve Kefaletlerden Borçlar-T.P.	100.000,00	
96201 Doğrudan Borçlandırma Sistemi		
EFG Ltd. Şti.ye ait 16.08.2019 vadeli faturanın ödenmesi		

- c) Firma beklediği alacağını 30.09.2019 tarihinde tahsil etmiş ve kredili mevduat hesabına geri ödeme yapmıştır. (Kredili mevduat hesabı aylık faiz oranı %2) Ödenecek faiz tutarı: $100.000 \times 45 \times 2 \times 12 / 36000 = 3000$.-TL

-----30/09/2019-----

220 Kredi Faiz Ve Gelir Tahakkukları	3.600,00	
51424 Kredili Mevduat Faizi Geliri	3.000,00	
380 Ödenecek Vergiler	150,00	
380005 BSMV		
39022 KKDF Kesintisi	450,00	
EFG Ltd. Şti.ye ait kredili mevduat hesabına faiz tahakkuk etmesi		

-----30/09/2019-----

3 Ticari Mevduatlar-T.P.	103.600,00	
EFG Ltd. Şti. Tire Şubesi Hesabı		
116 Kısa Vadeli Açık Diğer Krediler-T.P.	100.000,00	
11601 Kredili Mevduat Hesabı		
220 Kredi Faiz Ve Gelir Tahakkukları	3.600,00	
EFG Ltd. Şti.nin KMH'a 100.000.-TL anapara ve tahakkuk eden faiz ödemesi		

- d) ABC AŞ ile D Bankası arasında yapılan anlaşma gereği DBS işlemlerine ilişkin komisyon 3 aylık tahsil edilecek olup, limit üzerinden %0,20 olarak ana bayiden tahsil edilecektir. (Bahsi geçen limit alt bayilere tanımlanan limit olup, 10 adet alt bayi için toplamda 1.000.000.-TL limit tahsis edilmiştir) Komisyon aynı koşullarla alt bayi EFG Ltd. Şti. tarafından ödenmesi halinde Ödenecek Komisyon Tutarı: $100.000.-TL \times 0,002 / 4 = 50.-TL$ olacaktır. Ana Bayi Ödenecek Komisyon Tutarı: $1.000.000.-TL \times 0,002 / 4 = 500.-TL$

-----30/03/2019-----

3 Ticari Mevduatlar-T.P.	525,00
ABC AŞ İzmir Şubesi Hesabı	
760 Bankacılık Hizmet Gelirleri-T.P.	500,00
380 Ödenecek Vergiler	25,00
380005 BSMV	

DBS İşlemlerine ait komisyonun 30.03.2019 tarihinde ana bayiden tahsil edilmesi

-----30/03/2019-----

3 Ticari Mevduatlar-T.P.	52,50
EFG Ltd. Şti. Tire Şubesi Hesabı	
760 Bankacılık Hizmet Gelirleri-T.P.	50,00
380 Ödenecek Vergiler	2,50
380005 BSMV	

DBS İşlemlerine ait komisyonun 30.03.2019 tarihinde ana bayiden tahsil edilmesi

SONUÇ

Dijitalleşmenin bütün hızı ile sürdüğü günümüzde müşteri ihtiyaçları artmakta ve değişmektedir. Bu süreçte ödeme sistemleri ve araçları da dönüşmektedir (Kartal, 2017: 69-81). DBS’de bu anlamda bankalar tarafından bayi ağı olan firma topluluklarına dijital nakit yönetim çözümleri sunulmaktadır. Ana bayi açısından bir nevi teminat fonksiyonu gören sistem, öte yandan bankalar açısından vadesiz mevduat kazanma hedefini tutturmasında fayda sağlar. Yanı sıra yaygın bayi ağı sayesinde alt bayilere çapraz pazarlama imkanı sunularak faiz ve komisyon gelirlerinin artırılması sağlanır. Alt bayilerde bu anlamda DBS kredi limitleri dahilinde finansman ihtiyacını giderir ve yüksek fatura ödemeleri dolayısıyla katlanacakları transfer maliyetlerini minimuma indirmiş olur. Üç taraflı bir işlemi ifade eden DBS sisteminde banka bir tarafa alacağını garanti ederken, diğer tarafa kredi limiti tahsis ederek hem vadesiz kaynak karlılığı, hem de aktif büyüklüğü hedeflerine ulaşabilmektedir. Bu işlemlerin THP’ye uygun yapılması bankaların ve bankaya ait finansal tablo okuyucuları açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada bayi ağı bulunan firmalar tarafından sıklıkla kullanılan doğrudan borçlandırma işlemlerinin nasıl muhasebeleştirildiği örneklerle anlatılmış olup bu anlamda literatüre katkı yapılması amaçlanmıştır.

KAYNAKLAR

AKTAŞ, O. (2008), E-Ticaret Firmalarında Muhasebenin Örgütlenmesi ve Kuramsal Bir Uygulama, Dokuz Eylül Üniversitesi S.B.E., İzmir.

ÇELİK, A. (2018), Doğrudan Borçlandırma Sistemi Avantaj ve Dezavantajları, Araştırma Raporu, Konya Ticaret Odası, Konya.

DENK, Z. (2017), AVM Müşterilerinin Finansal Davranışlarında Kartlı Ödeme Sistemlerinin İncelenmesi: Elazığ-Malatya Bölgesinde Yapılan Bir Araştırma, Fırat Üniversitesi S.B.E., Elazığ.

DOĞAN, Z. E. (2017), KOBİ Müşterilerinin Kredi Kullanma Davranışları Üzerine Bir Araştırma: ING Bank Örneği, Çağ Üniversitesi S.B.E., Mersin.

ERDOĞDU, C. (2004), Avrupa Birliği'nde Elektronik Ödeme Sistemlerindeki Gelişmeler, Bankacılar Dergisi, İstanbul.

GÖKGÜL, M. (2014), Türkiye'de Elektronik Ticaret ve İşletmelere, Tüketicilere Sağladığı Avantajlar, Dezavantajlar, İstanbul Kültür Üniversitesi S.B.E., İstanbul.

GÜĞERÇİN, U. (2017), Bir Dış Kaynak Kullanım Aracı Olarak Türkiye'de Doğrudan Borçlandırma Sistemi, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi, Afyon.

KARTAL, M. T. (2017). Bankalarda Kredi Kartı Puan İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi. Mali Çözüm Dergisi, İstanbul.

KİREÇTEPE, N. (2010), Nakit Yönetiminde Yeni Oluşumlar Doğrudan Borçlandırma Sistemi ve Toplu Ödeme Sistemi Üzerine Bir Uygulama, Sakarya Üniversitesi S.B.E., Sakarya.

<https://www.akbank.com/tr-tr/hizmetler/Sayfalar/Dogrudan-Borclandirma-Sistemi.aspx>, (20.08.2019).

<https://www.ziraatbank.com.tr/tr/girisimci/nakit-yonetimi/dogrudan-borclandirma-sistemi>, (20.08.2019).

<https://www.isbank.com.tr/TR/ticari/tahsilat-yonetimi/dogrudan-borclandirma-sistemi/Sayfalar/dogrudan-borclandirma-sistemi.aspx>, (20.08.2019).

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/09/20170920M1-3.htm>, (20.08.2019).